

Kersantti Kauko Kukkonen vaunun johtajana Raskaassa Panssari- komppaniassa ja kouluttajana Varkauden Panssarikeskuksessa

Kersantti Kauko Kukkonen toimi vaunun johtajana Raskaassa panssarikomppaniassa. Kukkonen astui varusmiespalvelukseen Panssarivaununataljoonaan 17.2.1940 Hämeenlinnassa ja sijoitettiin 24.7.1940 Raskaaseen panssarikomppani-
aan. Hän osallistui Jatkosodan 1941 hyökkäysvaiheessa taisteluihin suunnassa Värtsilä - Suistamo - Impilahti - Ruokojärvi - Koirinoja - Pitkäranta - Salmi - Vitele - Tuulosjoki - Aunus - Syväri - Äänislinna - Kontupohja - Karhumäki - Povenntsa. Kesän 1944 aikana Kukkonen taisteli yksikkönsä mukana Karjalan Kannaksella. Lapin sota vei Kukkonen yksikön taisteluihin Oulu - Pudasjärvi - Ranua - Rovaniemi - Alanampa alueelle. Kauko Kukkonen oli komennettuna kouluttajaksi Varkauden Panssarikeskukseen 19.10.1942 - 22.2.1943.

"Tästä se kaikki alkoi". Panssarikersantti Kauko Kukkonen muistelee varusmiesaikaansa Panssarimuseossa Parolassa Renault-vaunun vierellä. Kuva Kauko Kukkonen kokoelmasta.

Kauko Kukkonen piti sotavuosina kameraa mukanaan ja otti suuren määrän valokuvia tapahtumista yksikkönsä sijoituspaikoilla. Hän oli saanut esimiehiltään luvan valokuvaamiseen. Näillä sivuilla kerrotaan sotavuosista Kukkonen kameran linssin läpi katsottuna. Kaikki kuvat ovat peräisin Kauko Kukkonen kuvakokoelmasta. Talvella 2016 Kauko Kukkonen vietti rauhallisia eläkepäiviä kotonaan Varkaudessa.

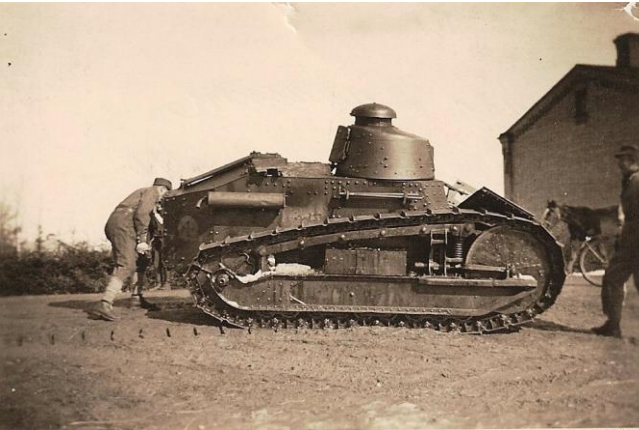
Varusmiespalvelus Hämeenlinnassa 1940 - 1941

Harjoituksissa Ahveniston harjulla. Oikealla vänrikki Niittylä Renault-vaunun kanssa. Vaunut oli tarkoitettu ajoharjoitteluun ja silloin ne olivat aseistamattomia.

Vesistököulutusta järjestettiin amfibiovaunuilla Parolassa Lehijärvellä. Ehdoton edellytys koulutukseen pääsulle oli uimataito, mikä karsi jonkin verran osallistujia. Varsinkin järvisseudulta kotoisin olleet varusmiehet olivat mukana runsaslukuisina.

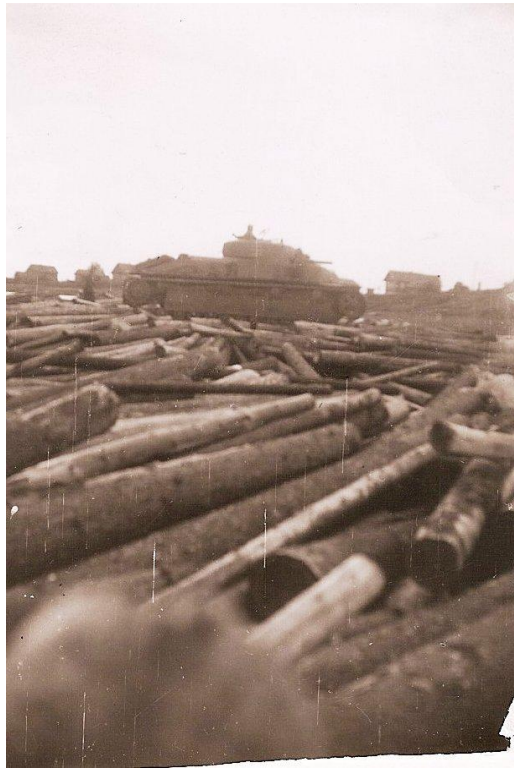

Panssari miehen koulutukseen kuului yksityiskohtainen perehtyminen käytössä olleeseen kalustoon. Aina ei mennyt niin kuin elokuvissa. Ajaja säilyi kuitenkin liikuntakykyisenä.

Koulutuksessa perehdyttiin myös raskaaseen ja kevyempään kalustoon. Vasemmalla sotasaaliina saatu T - 28 vaunu "Postijuna" ja oikealla lumiketjuilla varustettu panssariauto.

Aunusjoen ylitys kesällä 1941

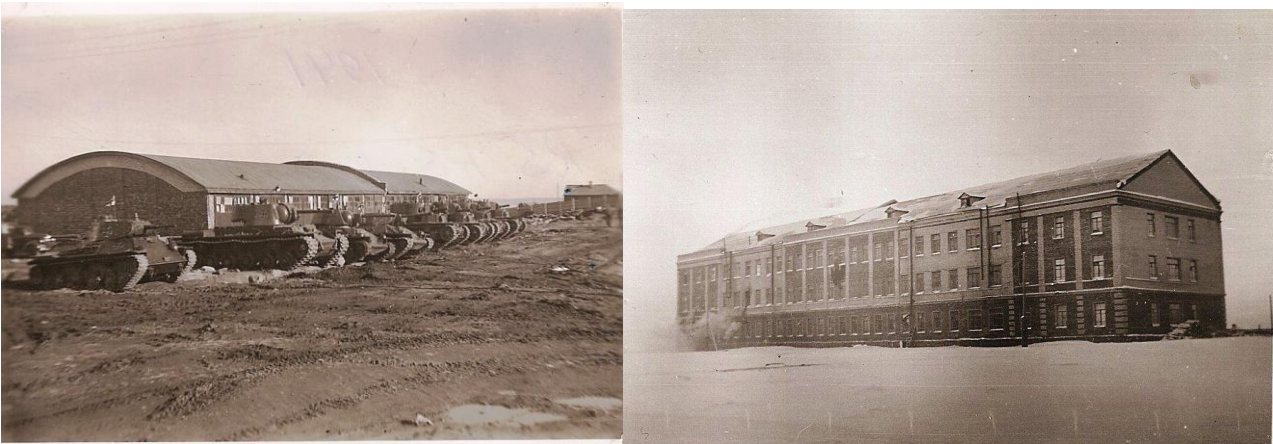

Ennen Aunuksen kaupungin saavuttamista Raskas Panssarivaunukomppania joutui ylittämään Aunuksen joen. Kun siltaa ei ollut käytettävissä ylitettiin joki Nurmoilassa tukkisuman päällä ajaen. Ylityspaikka oli normaalisti leveä veden vallassa ollut uoma, mutta ylityshetkellä vesi oli poikkeuksellisen matalalla.

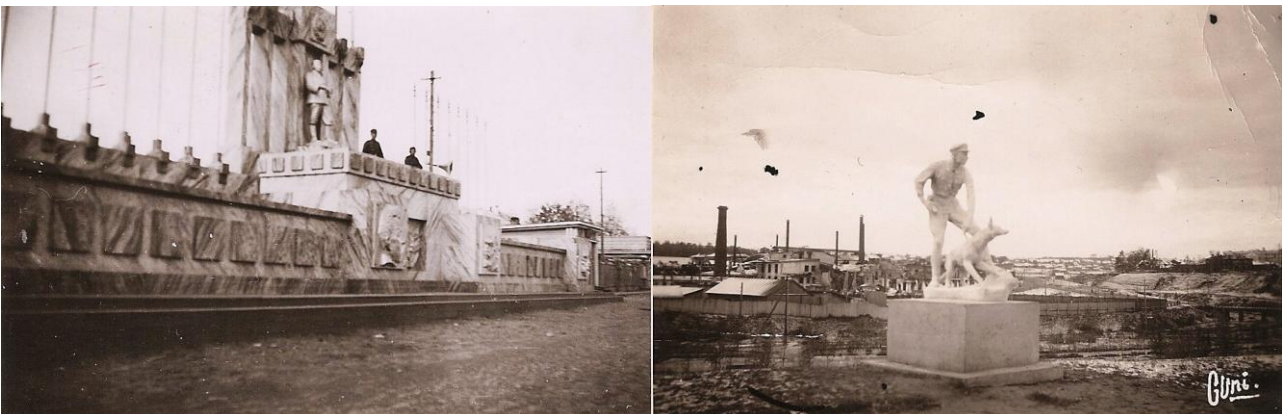
Äänislinna

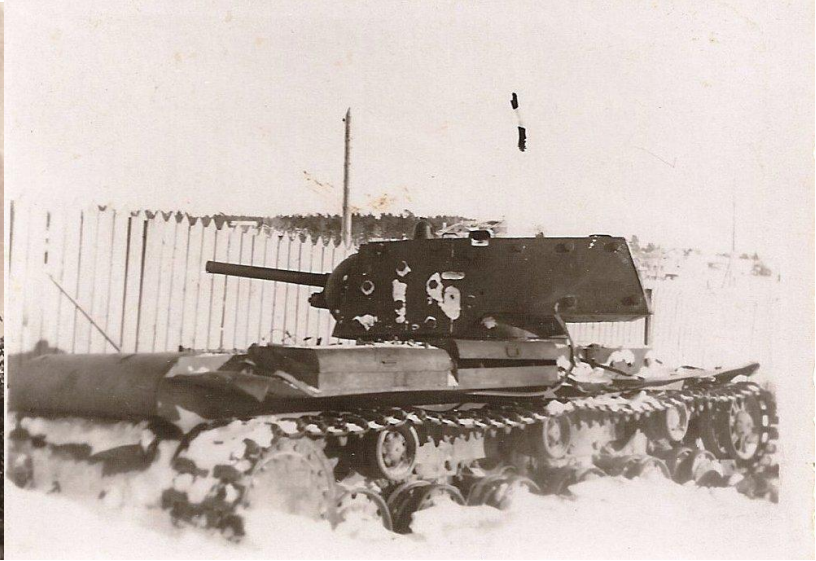
Christie vaunut etenemässä kohti Äänislinnaa. Panssarivaunut Äänislinnan valtauksen johdosta järjestetyssä paraatissa. Taustalla kaupungin hallintorakennuksia.

Raskaan Panssarikomppanian varikko Äänislinnassa. Panssariprikaatin miehistö oli majoitettu Ukonkasarmille. Ennen rakennuksen käyttöön ottoa pioneerit tarkastivat rakennuksen läpikotaisin, koska ajateltiin puna-armeijan miinoittaneen sen ennen lähtöään.

Kuvia Äänislinnasta. Vasemmalla puurakenteinen leikkauksin koristeltu koroke kadun varrella ja oikealla patsaan takana Onegan tehdasrakennuksia.

Kauko Kukkonen (vasemmalla) on palannut maastojuoksukilpailuista, joissa hän sijoittui kolmanneksi. Klim Vorosilov vaunu on saanut panssaritorjuntatykin osumia. Kukkonen muisteli merkinneensä osumat lumipaloilla ennen valokuvaamista.

Raskaan Panssarikomppanian päällikkö jääkärikapteeni Albert Räsänen

Albert Räsänen syntyi Kaavilla 3.11.1895.

Räsänen osallistui Talvisotaan komppanianpäällikkönä Panssaripataljoonassa Karjalan Kannaksella. Jatkosotaan hän osallistui Panssaripataljoonan Raskaan Panssarikomppanian päällikkönä. Räsäselä myönnettiin 19.11.1941 Mannerheim-risti n:o 40.

Mannerheim-ristin esitys kuului seuraavasti:
Esimerkillisen rohkea ja tarmokas toiminta raskaan panssarivaunujoukkueen johtajana Tuuloksen läpimurrossa, vallaten mm 4 kenttätykkiä ja yhden panssariauton ja avaten siten tien vaikeaan tilanteeseen joutuneelle jalkaväkipataljoonalle. Hyökkäyksessä Petroskoita vastaan murtautui vihollisen vahvasti varustettuihin aseisiin tuhoten lukuisia bunkkereita ja jatkoi hyökkäystä pimeällä kulkien itse jääkäreiden ja panssarivaunujen edellä.

Vuonna 1943 Räsänen toimi komppanianpäällikkönä Panssarikoulutuskomppaniassa Varkaudessa Joutenlahden koululla. Räsänen kuoli 1.4.1963 ja hänet on haudattu Kaaville.

Komppanian päällikön jääkärikapteeni Albert Räsäsen komentovaunu T - 50.

Karhumäki

Karhumäessä harjoiteltiin yhteistoiminnassa Jääkäripataljoona 2:n kanssa ja samalla esiteltiin vaunujen ominaisuuksia ja suorituskykyä.

Poentsa

Suomalainen T - 34 putosi sillalta 6./7.12.1941 yöllä päätyen ylösalaisin sillan viereen. Samana päivänä neuvostoliittolaiset avasivat Stalinin kanavan yläpuolisia sulkuja aiheuttaen Poentsassa tulvan. Kauko Kukkonen muisteli, että vaunun ajajana oli toiminut kersantti Lauri Heino, Mannerheim-ristin ritari n:o 123.

Varkaus

Kauko Kukkonen toimi kouluttajana Varkauden Panssarikeskuksessa 19.10.1942 - 22.2.1943. Seuraavat kuvat on otettu kyseisenä aikana.

Panssarikeskuksen väkeä Pirtinvirran sillalla ruotsalaisten asentajien kanssa. Keskellä olevassa kuvassa vasemmalla Kauko Kukkonen Ahlströminkadulla. Oikealla kuvassa panssarivaunu on kääntymässä Relanderinkadulta Pirtinvirralle päin.

Panssarivaunu T - 28 "Postijuna" konepajan edustalla ja T - 34 "Sotka" junakuljetuksessa Varkauden asemalla.

Panssarivaunu T-50 ajajansa kanssa konepajan edustalla. Toisessa kuvassa panssarivaunu T -34 Pirtinniessä konepajan edustalla.

Panssarivaunu T - 34 Pirtinniessä.

Kauko Kukkonen Varkauden komennuksen aikana Kommilan rannassa. Henkilöstölle oli järjestetty ruokailu Varkauden vanhan kirkon tiloihin. Lotat huolehtivat ruoan laittamisesta.

Sotilaita Ämmänkosken sillalla ja Panssarikeskuksen huoltoauto Keskushotellin takapihalla.

Ruotsalaisia asentajia majoitusparakin edustalla Varkaudessa Satakunnankadulla.

Panssarikeskuksen kouluttajia Varkaudessa Joutenlahden koululla.

Salpalinjan estelaitteiden testaaminen Luumäellä kesällä 1943

Kesäkuun lopulla 1943 kersantti Kauko Kukkosen vaunumiehistö sai vaunuosaston mukana käskyn siirtyä vaunuineen Luumäelle, jossa vaunut purettiin ja ajettiin läheiselle Salpalinjalle. Täällä selvisi, että osaston tehtävä oli testata neuvostoliittolaisella kalustolla este-laitteiden tehoa. Seuraamaan saapui arvovaltainen delegaatio.

Testaamiseen osallistunut T -34 vaunu "Sotka". Todettiin, että kiviesteet oli rakennettu hyvin. Myös panssari-kaivannot toimivat kuten pitikin.

Vasemmassa kuvassa panssarijääkäripataljoonan komentaja everstiluutnantti Eric Åkerman tekee ilmoitusta ylipäällikölle. Mannerheimin takana on päämajoitusestari kenraaliluutnantti Aksel Airo. Kukkonen muisteli, että Mannerheim esitti kysymyksiä jokaiselle vaunumiehelle, vasemmassa kuvassa vuorossa on Mannerheim-ristin ritari Lauri Heino. Keskellä olevassa kuvassa Mannerheimin vasemmalla puolella sadetakissa Päämajan linnoitusosaston päällikkö kenraaliluutnantti Edvard Hanell ja toinen oikealta sotilaskoulutuksen ylitarkastaja kenraaliluutnantti Harald Öhquist, hänen ja Mannerheimin välissä Airo. Oikean puoleisessa kuvassa ylipäällikkö on poistumassa tilaisuudesta. Kuvat otettiin salaa.

Lappeenranta kesäkuussa 1944

Leningradin saartorenkkaan murtuminen vuoden 1944 alussa muutti tilannetta myös Suomen rintamalla. Puna-armeijalle avautuivat mahdollisuudet keskittää joukkoja Karjalan Kannakselle. Puolustuksen lujittamiseksi Panssariprikaati siirrettiin helmikuun jälkimäisellä puoliskolla 1944 Lappeenrannan, Enson ja Jääsken alueelle. Lappeenrantaan ryhmitetyt joukot sijoitettiin niin, että Panssariprikaatin esikunta ja viestikomppania sijoitettiin Lönnrothin koululle, I Panssaripataljoona Armilan koululle ja Erillinen Panssarikomppania työväentalolle. Kauko Kukkosen yksikkö sijoitettiin Armilan koululle. Kannaksen suurhyökkäyksen alettua Kukkosen yksikkö siirrettiin Joutsenon Muukkoon, josta se siirtyi Perkjärvelle.

Kauko Kukkosen joukkue lähtötunnelmissa Joutsenon Muukossa.

